

ЈАВНА УСТАНОВА

ВОДЕ СРПСКЕ

БИЈЕЉИНА

БЕСПЛАТАН ПРИМЈЕРАК

БИЛТЕН

ГОДИНА 1 | БРОЈ 3 | СЕПТЕМБАР-ОКТОБАР-НОВЕМБАР 2020.

Србија и Српска имају одличну сарадњу у сектору вода

Квалитетније управљање водама уз помоћ савремених технологија

Велика важност текућег одржавања насипа и канала

Србија и Српска имају одличну сарадњу у сектору вода

Имамо одличну сарадњу коју је у будућности могуће и проширити кроз заједничко учешће у пројектима заштите од поплава, пројектима изградње инфраструктурних објеката и другим пословима у водопривреди

Сарадња Републике Србије и Републике Српске у сектору вода је на изузетно високом нивоу. Остварили смо значајне резултате у оквиру Споразума о сарадњи у области интегралног управљања водама доњег тока реке Дрине, а ту сарадњу у будућности је могуће проширити и на друге сливове и пројекте у сектору вода, каже директор Јавног водопривредног предузећа „Србијаводе“ Горан Пузовић у интервјуу за билтен ЈУ „Воде Српске“.

- Заједничка комисија је од 2014. године до данас остварила веома добре резултате. Имамо редовне полугодишње састанке али и сталну комуникацију чланова комисије по питањима од интереса за обе стране. То се првенствено односи на активности везане за издавање водних аката, заштиту од вода, управљање наносима, инспекцијски надзор и друга питања у области управљања водама, зависно од потреба једне или друге стране.

У ком дијелу ова сарадња може додатно да се унаприједи?

- Предмет рада заједничке комисије односи се само на доњи ток реке Дрине

као водотока од интереса за обе стране, али сарадњу је могуће проширити и на друге сливове и подсливове преношењем искустава у решавању појединих проблема из домена водопривреде. Свакако је потребно да заједнички учествујемо и у пројектима заштите од поплава реке Дрине и пројектима изградње инфраструктурних објеката, као што је изградња дринских насипа са обе стране и изградња путева и аутопутева који су планирани. Такође, потребно је интензивирати и заједничке послове везане за инспекцију, одбрану од поплава и доношење водних аката.

У чему је кључни значај регионалне и међународне сарадње у сектору вода?

- Питање вода треба посматрати на нивоу слива, па је прекогранични утицај једино могуће сагледавати преко ресорних, регионалних и међународних институција. С тим у вези, неопходно је развијати сарадњу целог региона преко Међународне комисије за слив реке Саве, Међународне комисије за заштиту реке Дунав, као и на основу постојећег споразума за доњи ток реке Дрине.

Имајући у виду да државну границу Србије са БиХ чине реке Дрина и Сава које су од виталног значаја за две државе, намеће се хитна потреба трајног уређења односа са БиХ закључивањем међународног билатералног споразума у области вода. Тиме се стварају могућности за заштиту интереса становништва и привреде, као и за учешће у међународним пројектима од обостраног интереса.

С обзиром на учесталу појаву поплава у региону Југоисточне Европе, како оцјењујете тренутно стање у сектору вода у Републици Србији, са освртом на све оно што је урађено у протеклом периоду?

- Климатске промене нису будућност, него садашњост и реалност која нас је задесила. Оцене научника указују да су поплаве на подручју Србије и целог нашег региона у блиској будућности веома извесне, са последицама које могу и да превазиђу размере штета у 2014. години. То потврђује и учесталост поплава и размере нових штета у периоду после 2014. године, посебно у поплавама 2015,

2016 и 2019. године, као и током ове године. Катастрофалне штете у овим поплавама углавном су последица ванредних хидролошких околности, али и претходног вишегодишњег тренда недовољног улагања у превентивне мере и унапређење заштите од поплава.

Након 2014. године Влада Републике Србије је препознала значај улагања у област заштите од поплава, што је омогућило да ЈВП „Србијаводе“ у периоду опоравка, у сарадњи са државним институцијама оствари изузетне резултате. Санирани су оштећени заштитни објекти на близу

600 локалитета, а значајна финансијска средства обезбеђена из буџета, донација и наменских кредита искоришћена су и за унапређење степена заштите у најугроженијим подручјима Србије.

У периоду од 2015. до 2020. године, коришћењем финансијских извора које је обезбедила Влада Републике Србије, ЈВП „Србијаводе“ реализовало је 17 капиталних пројеката за унапређење заштите од поплава у Србији.

Који су приоритетни задаци и послови сектора вода у Републици Србији за наредни период?

- ЈВП „Србијаводе“ реализовало

је близу 600 пројекта у 103 локалне заједнице, који за циљ имају да обезбеде сигуран живот поред река за све грађане. Тренутно припремамо пројекте и техничку документацију за нови инвестициони циклус, очекују нас озбиљни и обимни радови попут изградње високих брана, нових насипа и регулационих грађевина, антиерозивни радови на бујичним водотоковима, заштита инфраструктурних објеката. Само константним улагањима у водопривредну инфраструктуру, превентивне мере заштите од поплава и, пре свега, бригом о животној средини, можемо да спречимо штетне последице глобалних и локалних климатских промена.

Које активности Република Србија спроводи у заштити вода од загађења и очувању вода?

- У току израде Плана управљања водама на територији Републике Србије 2021-2027. године, извршена је делинеација водних тела сливне површине веће од 10 км², урађена је анализа притисака и утицаја на количину и квалитет површинских и подземних вода, а у току је израда водних тела под ризику као и статуса свих водних тела. Такође, радимо на формулисању одговарајућег програма мера чије ће праћење имплементације бити у надлежности ЈВП „Србијаводе“.

У оквиру активности на изради Плана управљања водама ради се на формулисању стратегије мониторинга површинских и подземних вода за наступајући плански циклус.

Надлежност узорковања и анализа површинских и подземних вода, према одредбама Закона о водама, имају Агенција за заштиту животне средине и Републички хидрометеоролошки завод Србије - РХМЗ, с тим да експерти ЈВП „Србијаводе“ учествују у дефинисању локација за узорковање у складу са захтевима интегралног управљања водама и водним режимом.

Сви прикупљени и систематизовани подаци за израду плана управљања налазе се у Водном информационом систему ВИС-у, како би се коришћењем ИТ технологија оптимизовао процес припреме програма мера, праћење њихових ефеката и доношење одлука у сектору управљања водама.

Спремни за ванредне ситуације

- ЈВП „Србијаводе“ активно је укључено у активности превентивне заштите и реаговања у случају хаваријских загађења у Републици Србији. Опрема коју поседујемо распоређена је по водном подручју у нашој надлежности како би омогућила правовремене реакције у случају прекограничних и других хаваријских загађења. Активно радимо на подизању стручних и оперативних капацитета запослених у ЈВП „Србијаводе“, као и осталих водопривредних предузећа која раде у сектору вода, набавци и модернизацији опреме и успостављању процедура оптимизације реакција у циљу заштите живота и здравља људи, и животне средине у целини.

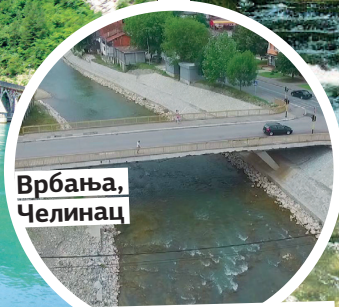
Такође, запослени у ЈВП „Србијаводе“ активно учествују у пословима међународне сарадње, и размењују знања и искустава на регионалном нивоу са циљем подизања наших капацитета везаних за заштиту и интегрално управљање водама.

Дрина, Вишеград

Јањ, Шипово

Врбања,
Челинац

ФОТО ПРИЧА

Љепота ријека у Српској

Ријеке Републике Српске су међу најљепшима у свијету. Због тога, један од основних задатака нашег друштва је да сачувамо наше ријеке као природно, али и као културно-историјско наслеђе, за будуће генерације.

Поред ријека, потока и језера у нетакнутој природи који плијене својом љепотом, уређење водотокова у урбаним срединама Републике Српске има вишеструки значај.

Примарни циљ уређења ријека и канала је заштита од поплава, односно повећање протикајних профила водотокова. Истовремено, ови пројекти доприносе урбанистичком и естетском уређењу насеља, и отварају нове могућности за привредни, економски и укупни друштвени развој градова и општина у Републици Српској.

Дашница, Бијељина

Усора, Теслић

Требишњица

Шипчаница,
Фоча

Дрињача, Шековићи

Врбас, Бања Лука

Финансирање пројекта заштите од поплава

ПИШЕ: Милан Трнинић, дипломирани економиста

ПОМОЋНИК ДИРЕКТОРА; СЕКТОР ЗА ЕКОНОМСКО ФИНАНСИЈСКЕ ПОСЛОВЕ

Након великих поплава 2010. и 2014. године Влада Републике Српске покренула је велики инвестициони циклус са циљем санације штета и хитне реконструкције инфраструктурних објеката за заштиту од поплава у Републици Српској. Као надлежна републичка установа за управљање водама, за реализацију пројекта заштите од поплава задужена је Јавна установа „Воде Српске“ Бијељина у сарадњи са Владом Републике Српске, односно ресорним Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарством финансија, те локалним заједницама и другим надлежним институцијама.

Финансирање мјера заштите од поплава обезбијењено је из више извора:

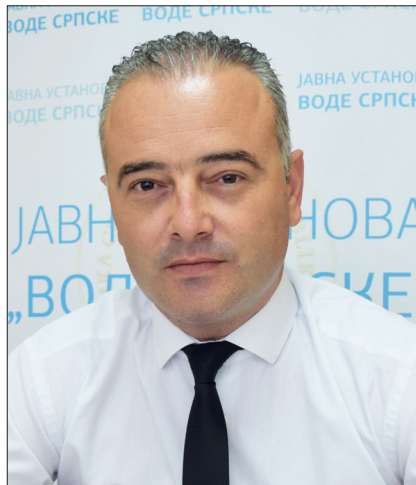
- Из кредитних средстава Европске инвестиционе банке кроз имплементацију пројекта „Хитне помоћи и заштита од поплава у Републици Српској“;

- Из средстава Фонда солидарности Републике Српске и

- Путем средстава из трансфера ресорног Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде РС.

Пројекат „Хитне помоћи и заштита од поплава у Републици Српској“ финансира се кредитним средствима Европске инвестиционе банке у износу од 55.000.000 евра, а на основу Оквирног споразума између БиХ и ЕИБ-а број 01-011-1496-24/08 од 26. јуна 2008. године и Одлуке Народне скупштине РС о прихватању кредитног задужења према Европској инвестиционој банци (Број 01-1410/11 – „Сл.гласник РС број 99/11“). До сада је у оквиру овог кредитног задужења утрошено 83.241.665,16 конвертибилних марака са ПДВ, за реализацију 31 уговора, од којих су 24 окончана, док је седам уговора у току.

У погледу инвестирања средстава из кредита ЕИБ-а на подручју појединих локалних заједница, највише средстава

је уложено у градовима и општинама гдје су поплаве 2010. и 2014. године проузроковале највеће штете и тамо гдје се налазе најзначајнији објекти заштите од поплава као што је, на примјер, Савски насип. Тако је из кредита ЕИБ-а на подручју Козарске Дубице до сада инвестирано 16.972.470,96 конвертибилних марака са ПДВ, на

99 мјера на територији 20 општина/ градова Републике Српске. Реализација ових мјера извршена је према наредбама Републичког штаба за ванредне ситуације у периоду од јуна 2014. године до данас. Гледано по градовима и општинама, из Фонда солидарности за пројекте хитне санације оштећених водопривредних објеката до сада је највише уложено на подручју Бијељине 7.426.427,01 конвертибилних марака са ПДВ, Бања Лука 3.213.788,01 КМ, Приједор 2.688.028,89 КМ, Козарска Дубица 1.980.302,02 КМ, Добој 1.562.690,14 КМ, Модрича 1.239.984,70 КМ, Зворник 1.163.230,60 КМ (све са ПДВ) и тако даље у укупно 20 градова и општина Републике Српске.

У оквиру средстава из трансфера ресорног Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде РС, у 2020. години планирана су средства за текуће и инвестиционо одржавање објеката у износу од 3.537.278 КМ.

У наредном периоду за пројекте заштите од поплава планирано је ново кредитно задужење код Европ-

НОВИ КРЕДИТ ЕИБ-А ОД 19.000.000 ЕВРА ПРЕДВИЂЕН ЈЕ ЗА ДРУГИ ВЕЛИКИ ИНВЕСТИЦИОНИ ЦИКЛУС У СЕКТОРУ ВОДА, ЗА НАСТАВАК ИЗГРАДЊЕ МЈЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОПЛАВА

подручју Бијељине 15.517.264,05 КМ, на подручју Градишке 10.427.017,59 КМ, Србац 6.810.631,54 КМ, Шековићи 6.385.559,68 КМ, Лакташи 4.288.647,54 КМ, Шамац 4.094.655,65 КМ, Рогатица 3.384.573,00 КМ, Челинац 2.853.373,85 КМ, Модрича 2.218.853,74 КМ, Братунац 2.012.044,43 КМ, Нови Град 1.633.738,73 КМ, Костајница 1.591.867,30 КМ, Теслић 1.214.887,86 КМ (све са ПДВ), и тако даље по локалним заједницама широм Републике Српске.

Из Фонда солидарности Републике Српске до сада је у санирање водопривредних објеката инвестирано 20.660.050,46 КМ, чиме је обухваћено

ске инвестиционе банке у износу од 19.000.000 евра. То ће бити други велики инвестициони циклус у сектору вода Републике Српске који има за циљ унапријеђење система заштите од поплава.

Финансирање радова реализује се по испостављеним ситуацијама од стране извођача радова, уз одобрење надзорног органа, и надлежних министарстава у Влади Републике Српске.

Одређени пројекти у сектору вода на подручју Републике Српске додатно се финансирају и из кредитних средстава Свјетске банке, ИПА фондова и грант средстава.

КВАЛИТЕТНИЈЕ УПРАВЉАЊЕ ВОДАМА УЗ ПОМОЋ САВРЕМЕНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

Новоформирано одјељење за информационе технологије за кратко вријеме постигло је завидне резултате. Императив рада овог одјељења представља увођење савремених технологија у све секторе и радне процесе, а све у циљу функционалнијег рада Јавне установе „Воде Српске“ Бијељина

Област коју покрива рад Одјељења за информационе технологије је врло широка, те тако у свом саставу има хидролога, хидрауличара, ГИС експерта, администратора база података, администратора рачунарске и мрежне инфраструктуре, као и особе задужене за информациону безбједност. У циљу боље организације самог одјељења интерно су образоване сљедеће уже организационе јединице:

- Водни информациони систем,
- Прогнозни системи и
- Техничка подршка, информационе безбједности и одржавање система.

Водни информациони систем - ВИС

Управљање водама као ресурсом будућности, на данашњем степену технолошког развоја, незамисливо је без квалитетног мониторинга ослоњеног на технологију географских информационих система (ГИС). Основни циљ ВИС-а је да пружи подршку у управљању водама у свим сегментима: планирању, истраживању, пројектовању, одржавању, извјештавању према међународним обавезама, те праћењу и информисању јавности.

ЈУ „Воде Српске“ препознала је значај водног информационог система, те је у претходном периоду финансирала израду више интернет апликација за унос алфанумеричких података које омогућавају једноставан и сигуран начин уношења и прегледа

података употребом неког од уобичајених интернет претраживача:

Апликација „Водни катастри“ је намијењена за унос, ажурирање и кориштење просторних и алфанумеричких података о површинским водама, коришћењу вода, подземним водама, водним грађевинама, заштити од вода, заштити вода, мониторингу и метеоролошким станицама. Запослени у одјељењу за ИТ су у претходном периоду извршили прикупљање података из низа пројеката, њихово прилагођавање ГИС Есри формату и уношење у базу. Рад на овој апликацији захтјева континуиран унос велике количине података по динамичким плановима који се израђују на годишњем нивоу.

Апликација „Водна књига“ намијењена је за унос, ажурирање и кориштење алфанумеричких података

аката у ЈУ „Воде Српске“ Бијељина за период 2016-2019. године.

Апликација „Водна карактеризација“ намијењена за унос, ажурирање и кориштење алфанумеричких, те преглед просторних података, који су резултат одређивања карактеристика водних подручја и ријечних базена за потребе израде Плана управљања ријечним базенима. Тренутно је у току процес ажурирања и прилагођавања модула „Водна карактеризација“ новим верзијама „SQL“ сервер базе и „ArcGIS“ софтвера, а окончање овог пројекта очекује се крајем октобра 2020. године.

Апликација „Управљање водама“ је намијењена за кориштење података из области управљања ризицима од поплава, уз помоћ које се на брз и једноставан начин могу прегледати мапе опасности и мапе ризика од поплава за цијелу територију Републике Српске.

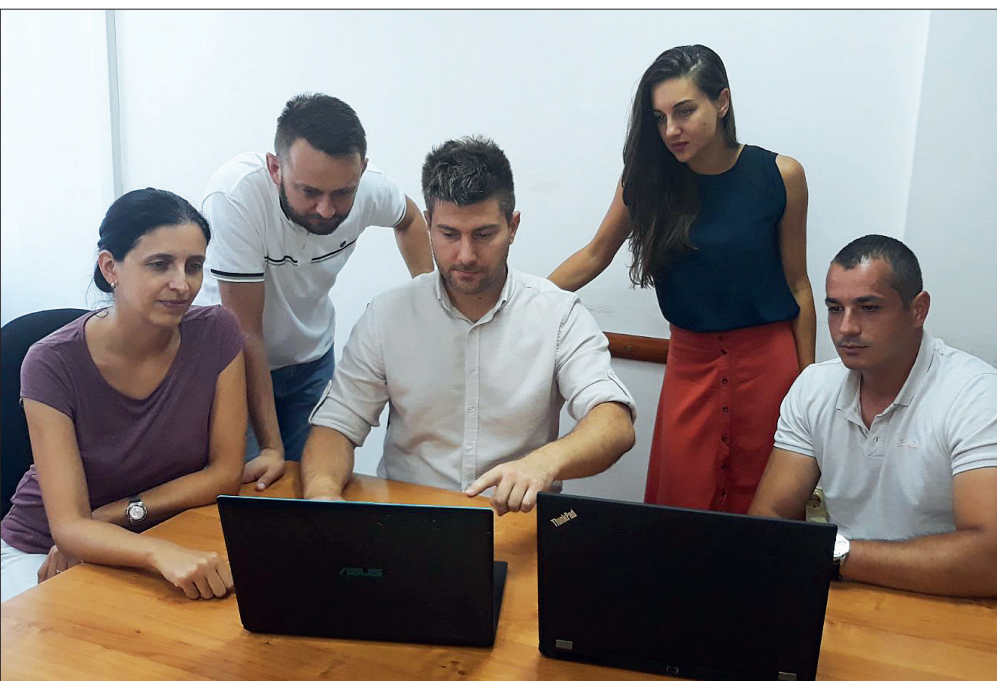
УПРАВЉАЊЕ ВОДАМА КАО РЕСУРСОМ БУДУЋНОСТИ, НА ДАНАШЊЕМ СТЕПЕНУ ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА, НЕЗАМИСЛИВО ЈЕ БЕЗ КВАЛИТЕТНОГ МОНИТОРИНГА ОСЛОЊЕНОГ НА ТЕХНОЛОГИЈУ ГЕОГРАФСКИХ ИНФОРМАЦИОНИХ СИСТЕМА (ГИС)

водних аката (захтјеви за издавање водних аката, водне сагласности, водне дозволе, управни поступци). У сарадњи са Одјељењем за издавање водних аката у претходном периоду је интензиван унос података у апликацију „Водна књига“, те је до краја јануара 2020. године извршен комплетан унос свих издатих водних

Ова апликација је тренутно у изради, а окончање активности на њој је у директној зависности са пројектом „Мапе опасности и мапе ризика од поплава“ који се проводи уз помоћ ИПА средстава. Пуштање у функцију саме апликације очекује се крајем октобра текуће године.

Уз наведене интернет апликације

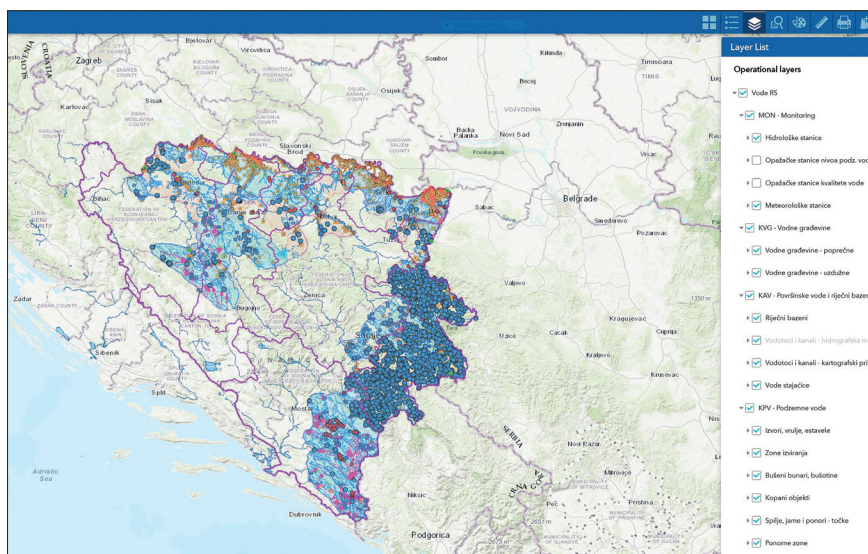
УСПОСТАВЉАЊЕ ВОДАМА СОВРЕМЕНИХ ТЕХНОЛОГИЈА

израђени су и интернет ГИС прегледници који омогућавају брз и једноставан приказ, преглед и анализу просторних података. Крајем 2019. године извршена је обука 30 запослених у ЈУ „Воде Српске“, како би

се ажурирање и кориштења података самог ВИС-а омогућило у различитим секторима ове институције.

Преглед рада ВИС-а може се погледати на интернет адреси: <https://rvisportal.voders.org/VodniKatastri/GIS/>

Приказ ВИС-а - модул „Водни катастри“

Прогнозни системи (ПС)

Успостављање хидролошког прогнозног система раног упозорења за поплаве у Републици Српској кључна је активност у сегменту превенције и раног упозоравања. Неопходност успоставе оваквог система једна је од препорука Европске директиве о водама, а потреба за оваквим системом на нашем простору, нажалост, најбоље се показала током поплава 2014. године.

У циљу побољшања осматрачке мреже, извршена је санација и реконструкција пет постојећих хидролошких станица и једне метеоролошке, и набавка двије нове хидролошке станице, што сада представља мрежу од 18 аутоматских станица под контролом ЈУ „Воде Српске“. Повећавање мреже аутоматских хидролошких и метеоролошких станица један је од приоритета ЈУ „Воде Српске“ Бијељина.

Да би се урадила процјена утицаја хидролошких прилика на могућност појаве поплава, поред улазних података са мјерних станица, представници одјељења за ИТ користе софтверске системе који омогућавају предвиђања и благовремена упозоравања на такву могућност. Тренутно су у употреби два софтверска система:

- „Flood forecasting and warning system (FFWS)“, који представља регионалну платформу за прогнозу поплава у сливу ријеке Саве. Овај систем развија се у сарадњи са свим земљама у сливу ријеке Саве (Словенија, Хрватска, БиХ, Црна Гора и Србија) и као такав представља јединствен систем у Европи.

- „MIKE“ систем који се развија на нивоу БиХ и представља платформу за прогнозу поплава. За сада је

кроз развој ове платформе израђен прогнозни модел за сливове ријеке Уне са Саном и Врбаса и то као 1Д и квази 2Д модел. Ова два модела укључена су у исту платформу са могућношћу интернет прегледа.

У току је израда прогнозног модела за ријеку Босну и Укрину, ИПА средствима, а овај модел би био најсавременији прогнозни модел, јер би поред кориштења података лидар снимака и хибридног модела терена, био развијен као 2Д модел. Исти би

њиховим стручним усавршавањем и константним радом и упознавањем са системом.

У свакодневном раду представници ИТ одјељења врше провјере из више извора и тек уколико се на основу више извора потврди могућност поплавног ризика у наредних 72 часа, обавјештавају надређене руководиоце у установи, локалној заједници, цивилној заштити и остале учеснике за одбрану од поплава по ГОП-у, с циљем ефикасне и правовремене одбране од поплава.

3. успостављање нове серверске инфраструктуре,

4. прикључење подручних канцеларија на нову инфраструктуру,

5. процјена ризика комплетне инфраструктуре установе у сједишту, као и свих подручних канцеларија, те отклањање недостатака,

6. развој и имплементација безбједносних компоненти система,

7. подешавање и администрација интернет и мејл сервера.

Безбједносне компоненте информационог система су интегрисане у систем заштите у неколико фаза:

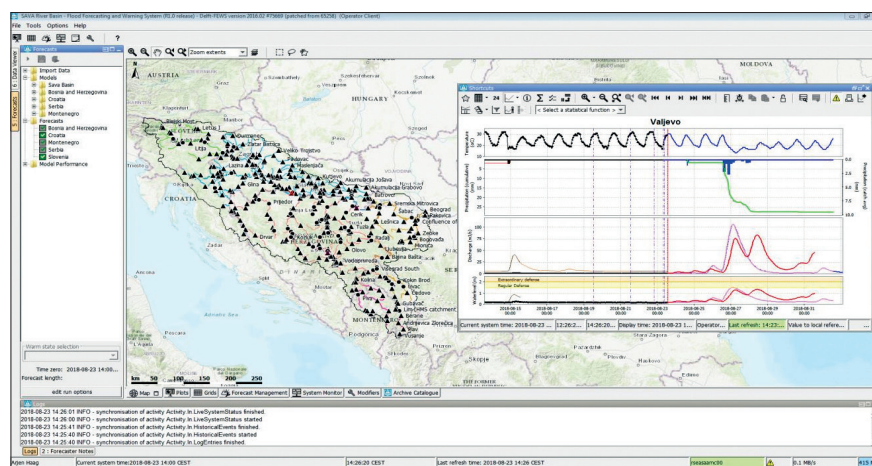
а) креирана платформа за виртуелизацију на којој су инсталиране виртуелне машине са безбједносним компонентама („Kaspersky update utility“, „Windows Server Update Services - WSUS“, „Forward Proxy“, „IDS“ и „DPI“, „SIEM“, „Reverse Proxy“, „Domain controller“, „MIKE“).

б) креирана платформа за виртуелизацију на којој је инсталиран систем за складиштење података,

в) конфигурисање „Firewall“-а,

г) конфигурисање „DMZ“ зоне,

Реализацијом горе наведених активности успостављен је јединствен интегрисани систем сајбер безбједности ЈУ „Воде Српске“, те је виртуелизацијом информационог система повећана функционалност истог са минималним ризиком штете. Мониторинг цијелог система врши се непрекидно. Сервис дигиталне форензике се користи у случају инцидената и расположив је свим данима у седмици. Процјена ризика се ради најмање четири пута годишње у сједишту установе и свим подручним канцеларијама, а све у складу са Законом о безбједности критичних инфраструктура у Републици Српској и Законом о информационој безбједности Републике Српске. Постигнута је компатибилност са стандардима „ISO/IEC 27000“, „ISO/IEC 27001“ и „ISO/IEC 27002“. Такође, дефинисани су образци за рад ИТ-а, како би се извршила категоризација послова и евидентирање захтјева крајњих корисника на ИТ-у. Дефинисањем ових образаца извршена је припрема документације за увођење ИСО стандарда у ЈУ „Воде Српске“.

Приказ Сава „FFWS“ апликације за прогнозу и упозорење на поплаве

такође био сједињен са прогнозним моделима за слив ријеке Уне и Врбаса у јединствену националну – „MIKE“ платформу.

Израда прогнозног модела за слив ријеке Дрине реализује се грант средствима „GEF WBDRBMP“ пројекта, те се са задовољством може рећи да ће до средине 2021. године бити у функцији прогнозни модели за све веће водотоке у БиХ (Уна, Врбас, Босна, Укрена, Дрина и Сава).

Овдје свакако треба бити веома обазрив, јер и поред свих технолошких достигнућа предвиђање природних догађаја и њихова динамика није нешто чиме човјечанство потпуно влада. Тачност оваквих модела првенствено зависи од тачности нумеричких прогнозних модела за падавине, а потом и од дужине интервала за који се врши прогноза. Због недостатка појединих параметара систем може да потцијени или прецијени крајњи резултат, а слијепо вјеровање приказаном резултату може бити кобно. Стога је на прогностичарима јако велика одговорност која се гради

Техничка подршка, информационе безбједности и одржавања система

Посебна пажња у раду Одјељења за ИТ посвећена је модернизацији ИТ опреме унутар ЈУ „Воде Српске“ Бијељина. Извршена је реконструкција мрежне инфраструктуре, као и имплементација свих дијелова информационог система безбједносним компонентама, а у циљу успостављања функционалног и безбједног информационог система установе.

Реализација је изведена у неколико фаза, и то:

1. утврђивање тренутног стања информационог система,

2. реконструкција мрежне инфраструктуре (одвајање корисничких станица од серверске инфраструктуре),

**ПОСЕБНА ПАЖЊА
ПОСВЕЋЕНА ЈЕ
МОДЕРНИЗАЦИЈИ ИТ ОПРЕМЕ
УНУТАР ЈУ „ВОДЕ СРПСКЕ“**

Нови правилници и уговори од значаја за рад Установе

ПИШЕ: Будимир Игњатов, дипломирани правник

ПОМОЋНИК ДИРЕКТОРА; СЕКТОР ЗА ПРАВНЕ, ИМОВИНСКЕ, КАДРОВСКЕ И ОПШТЕ ПОСЛОВЕ

У Сектору за правне, имовинске, кадровске и опште послове током 2019. и 2020. године реализовани су значајни послови усклађивања интерних аката и правилника Јавне установе „Воде Српске“ Бијељина са важећим законодавним оквиром, и то: нови Статут Установе, Правилник о платама запослених у ЈУ „Воде Српске“ Бијељина, Правилник о канцеларијском пословању, Правилник о условима и начину кориштења службених моторних возила и Етички кодекс и остало. Такође, овај сектор континуирано обавља послове који се односе на праћење законске регулативе из области које су у надлежности Установе па је заједно са ресорним Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде у Влади РС израђен и нови Правилник о условима и начину одржавања ријечних корита и дислокацији и вађењу материјала из водотока. Овим правилником прописане су мјере за заштиту природних процеса, којима се не ремети природна равнотежа еко-система и умањује се штетно дјеловање вода.

Важно је поменути и учешће представника Сектора за правне, имовинске, кадровске и опште послове у раду Заједничке комисије Републике Српске и Републике Србије која је формирана у складу са Споразумом о сарадњи о интегралном управљању водама на доњем току ријеке Дрине. Споразум је потписан 20. септембра 2014. године између ресорних министарстава двије Владе, а Заједничка комисија кроз своја три радна тијела (радна група за водоправне акте, радна група за инспекцијске послове и радна група за одбрану од поплава) врши благовремену размјену података и информација, чиме се стварају услови за ефикасније управљање водама на доњем току ријеке Дрине.

У сарадњи са Министарством за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске и Министарством за туризам и околиш ФБиХ, а уз техничку асистенцију Њемачке фондације ГИЗ, представници овог Сектора

ЗАЈЕДНО СА РЕСОРНИМ МИНИСТАРСТВОМ ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ ИЗРАЂЕН ЈЕ НОВИ ПРАВИЛНИК О УСЛОВИМА И НАЧИНУ ОДРЖАВАЊА РИЈЕЧНИХ КОРИТА И ДИСЛОКАЦИЈИ И ВАЂЕЊУ МАТЕРИЈАЛА ИЗ ВОДОТОКА

а испред ЈУ „Воде Српске“ спровели су низ активности на унапријеђењу постојећих процедура и процјене утицаја на животну средину у Републици Српској и ФБиХ, и хармонизацију истих са захтјевима ЕУ Директиве о ПУО. Такође, у оквиру пројекта који је спроведен уз техничку асистенцију ГИЗ-а а који се односи на

СА СИНДИКАТОМ ЈЕ ПОТПИСАН ПОЈЕДИНАЧНИ КОЛЕКТИВНИ УГОВОР, КОЈИМ СУ ПРОШИРЕНА ПРАВА РАДНИКА У ОДНОСУ НА ЗАКОН О РАДУ И ПОСЕБНИ КОЛЕКТИВНИ УГОВОР

„подстицање обновљивих извора енергије у БиХ“ проведене су и активности на „Адаптацији процедура за издавање водних аката у Републици Српској“.

Као републичка установа која интегрално управља водама на територији Републике Српске, овај сектор континуирано води поступке пред Републичком управом за геодетске и имовинско-правне послове у поступцима јавног излагања непокретности, у поступцима експропријације по захтјевима Правобранилаштва Републике Српске са посебним освртом на генерацијске пројекте који се тичу изградње путева и аутопутева кроз Републику Српску.

Посебна пажња у раду Сектора за правне, имовинске, кадровске и опште послове посвећена је провођењу процедура које се односе на права и обавезе запослених. Континуирано се спроводе програми едукације запослених и унаријеђење стандарда квалитета у радном процесу. Посебно је потребно нагласити да је крајем 2019. године, а

након окончаних преговора, са Синдикатом локалне самоуправе, управе и јавних служби Републике Српске потписан Појединачни колективни уговор којим су уређена права запослених у Јавној установи „Воде Српске“ Бијељина. Предметним уговором радницима су проширена права у односу на Закон о раду и Посебни колективни уговор.

Узимајући у обзир све наведено, може се рећи да је у протеклом периоду значајно унапријеђен рад Установе, како у дијелу унутрашње организације, процедура, нивоа радне дисциплине и права запослених, тако и у сарадњи са ресорним министарством и другим републичким органима управе.

ПРЕДСТАВЉАЊЕ: ПОДРУЧНА КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ПОДСЛИВ РИЈЕКЕ УНЕ - ПРИЈЕДОР

Очување наших ријека је наш посао, част и обавеза!

Подручна канцеларија Приједор тренутно има пет запослених који својим радом покривају подручје осам градова и општина у пословима управљања водама за подслив ријеке Уне

Почетак рада Подручне јединице за подслив ријеке Уне везује се за 2002. годину када је Швајцарска агенција за развој и сарадњу (SDC) покренула „Програм развоја ријечног слива Уна“. У оквиру овог програма реализовани су бројни успјешни пројекти и 2006. године ова канцеларија предата је на управу Републичкој Дирекцији за воде. Од 2013. године канцеларија у Приједору постала је саставни дио Јавне установе „Воде Српске“ Бијељина као Подручна канцеларија за подслив ријеке Уне.

Подручна канцеларија Приједор тренутно има пет запослених који својим радом покривају подручје осам градова и општина у пословима издавања водоправних аката, прописивања услова за кориштење вода, управљања водним добрима, заштите од вода и заштите вода од загађења, мониторинга вода, праћења, обрачуна и контроле наплате посебних водних накнада, и осталим пословима управљања водама.

У поплавама 2014. године оштећено је више водних објеката а велику штету претрпјели су и привреда и домаћинства у сливу ријеке Уне. Подручна јединица Приједор је кроз пројекте ЈУ „Воде Српске“ Бијељина који су финансирани из средстава Фонда солидарности РС и кредита Европске инвестиционе банке, реализовала санацију и реконструкцију више насипа и водних објеката.

У Приједору је вриједност радова износила 3.072.944,82 КМ. Изграђен је насип на ријеци Сани узводно од ушћа у дужини од 430 метара, подигнут постојећи насип на ријеци Гомјеници од моста до ушћа у дужини од 500 метара, подигнут је постојећи насип на десној обали ријеке Сане изнад Жегерског моста, подугнут ниво насипа на каналу Берек у дужини од 380 метара, очишћена ријека Милошевица у дужини од три километра, као и неколико

ПОСЕБНУ ЧАСТ И ОБАВЕЗУ СВИМ ЗАПОСЛЕНИМ У ПОДРУЧНОЈ КАНЦЕЛАРИЈИ ЗА ПОДСЛИВ РИЈЕКЕ УНЕ - ПРИЈЕДОР, ПРЕДСТАВЉА ЗАШТИТА „БИСЕРА“ МЕЂУ ЕВРОПСКИМ РИЈЕКАМА - УНЕ И САНЕ

идејних рјешења и главних пројеката за заштиту Града Приједора од поплава.

На подручју Новог Града урађена је регулација потока Туњица и изградња обалоутврде на ријеци Уни у насељу Доњи Ракани и Пољавнице, те санација обалоутврдног кејског зида на Уни.

У општини Костајница унапријеђен је главни колекторски канал Тавија.

У Козарској Дубици урађено је надвишење Савског насипа у дужини од 14 километара, реконструкција црпне станице, санација бетонског кејског

зида кроз град, изградња насипа на ријеци Мљечаници у насељу Вриоци, чишћење канала Бињачка и регулација ријеке Кнежице у насељу Кнежица.

Посебну част и обавезу свим запосленим у Подручној канцеларији за подслив ријеке Уне - Приједор, представља заштита „бисера“ међу европским ријекама - Уне и Сане. Проглашење подручја ријеке Уне за Парк природе даје посебан подстрек за даљи рад, и управљање водама према највишим стандардима струке.

Сјећање на Љиљану Јањић

Почетком 2020. године остали смо без наше драге колегинице Љиљане Јањић која је преминула након тешке болести. Као дугогодишњи руководилац Подручне канцеларије за подслив ријеке Уне у Приједору, Љиљана је дала огроман допринос успостављању и стручном раду ове подручне канцеларије. Била је врхунски професионалац у послу и један од водећих стручњака у водопривреди Републике Српске. У колективу ЈУ „Воде Српске“ Бијељина остаће упамћена као вриједан радник, врстан руководилац, добар колега и особа изузетних људских и моралних квалитета.

АКТУЕЛНОСТИ ИЗ СЕКТОРА ЗА ОДРЖАВАЊЕ ОБЈЕКТА ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА

Велика важност текућег одржавања насипа и канала

Текуће одржавање спроводи се на укупној површини од око 14 милиона квадратних метара. Ради се о насипима, каналској мрежи и другим објектима одбране од поплава

У Сектору за одржавање објекта одбране од поплава током цијеле године спроводе различите активности превентивне заштите и текућег одржавања насипа и каналске мреже, посебно у љетној сезони када временски услови дозвољавају несметано извођење радова.

Стручни тимови свакодневно обилазе терене широм Републике Српске, како би се увјерили да ће објекти одбране од поплава бити максимално функционални у сезони високих водостаја.

Ристо Савић, помоћник директора ЈУ „Воде Српске“ за Сектор за одржавање објекта одбране од поплава, каже да се радови текућег одржавања континуирано реализују на подручјима која су у надлежности овог сектора.

- У поплавном подручју Сава Градишка, поплавном подручју Семберије и Посавине и поплавном подручју Ивањско поље, текуће одржавање се

спроводи на површини од укупно 14 милиона квадратних метара. Ради се о насипима, каналској мрежи и другим објектима одбране од поплава. Ови радови подразумевају кошење насипа и канала, затим веома важан посао дератизације с циљем заштите објекта од глодара и других штеточина, уређење и поправку приступних путева, одржавање црпних станица и друге послове.

Савић очекује да ће у наредном периоду ЈУ „Воде Српске“ имати на располагању више своје механизације, машина, трактора и пратеће опреме, како би све послове текућег одржавања могли да обављају самостално.

- У неким подручјима имамо довољно механизације. Очекујемо да ћемо у наредној години набавити и сву неопходну механизацију за подручје Семберије, Посавине и Брода, тако да ћемо комплетан посао завршавати у сопственој режији.

ВЕЛИКИ ПОТЕНЦИЈАЛ ВОДОТОКА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Хидроенергија је значајан ресурс Републике Српске

Стратешки циљ је да се хидротехнички пројекти планирају и као такви третирају као интегрални пројекти примјенљиви на више области развоја Републике Српске

Коришћење вода за производњу електричне енергије је важан начин њене употребе, са великим степеном корисности за цјелокупно становништво на сливовима водотока који се користе за те намјене. Тренутно, хидроенергетика је најзначајнији корисник вода у Републици Српској.

Опште је познато да је Босна и Херцеговина са аспекта хидропотенцијала једна од најбоље ранжираних земаља у окружењу. Међутим, степен искористивости није сразмеран тренутном начину коришћења. Неки разлози за такво стање су везани дијелом за могуће и доступне изворе финансирања, а понешто се односи и на недовољну истраженост и изученост водотока који се стављају у ту функцију. Овај посљедњи поменути разлог често је узрок неадекватног коришћења водотока и појаве ускраћивања воде за остале кориснике на сливу. Стратешки циљ је да се хидротехнички пројекти планирају и као такви и третирају као интегрални пројекти примјенљиви на више области. Крајњи ефекти треба да се виде у социјалним, економским, урбаним, еколошким и надамце у енергетским и водопривредним сферама. Енергетска и водопривредна компонента су постале равноправне, с обзиром на високу профитабилност тог вида коришћења вода. Развојни циљ и крајњи ефекат би требао бити реинвестицијски циклус са улагањем и у друге

БИХ ЈЕ СА АСПЕКТА ХИДРОПОТЕНЦИЈАЛА ЈЕДНА ОД НАЈБОЉЕ РАНЖИРАНИХ ЗЕМАЉА У ОКРУЖЕЊУ. ТРЕНУТНО, ХИДРОЕНЕРГЕТИКА ЈЕ НАЈЗНАЧАЈНИЈИ КОРИСНИК ВОДА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

видове коришћења вода.

Али, ситуација је знатно другачија. Пракса реализације хидроенергетских пројеката путем концесија, на жалост, даје потпуно другачије ефекте. Концесионари су заинтересовани да се у што краћем временском року догоди поврат уложених средстава и да потом почне процес стварања профита.

Тај профит се најчешће жели „извући“ тако да изостаје ефекат реинвестицијског циклуса и губи се развојна

компонента пројекта. Напротив, јављају се негативне појаве недостатка воде на локацијама гдје се то не би смјело догађати.

(Сажетак презентације „Вода за све - кроз призму хидроенергетског потенцијала водотока на простору Републике Српске“. Стручни скуп поводом Свјетског дана вода 2019. године. Аутор: Ненад Ђукић, дипл.инж.грађ., Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске.)

ЈАВНА УСТАНОВА „ВОДЕ СРПСКЕ“ БИЈЕЉИНА || Милоша Обилића 51, 76300 Бијељина || +387 55 201 784 || bijeljina@vodors.org

СЕКТОР ЗА УПРАВЉАЊЕ ВОДАМА ОБЛАСНИМ РИЈЕЧНИМ СЛИВОМ САВЕ || +387 55 226 360

СЕКТОР ЗА УПРАВЉАЊЕ ВОДАМА ОБЛАСНИМ РИЈЕЧНИМ СЛИВОМ ТРЕБИШЊИЦЕ || Српска 2, 89101 Требиње || +387 59 245 510 || trebinje@vodors.org

СЕКТОР ЗА ОДРЖАВАЊЕ ОБЈЕКТА ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА || +387 55 201 905

СЕКТОР ЗА НАВОДЊАВАЊЕ И ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ || +387 51 215 485

СЕКТОР ЗА ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИЈСКЕ ПОСЛОВЕ || +387 55 211 516

СЕКТОР ЗА ПРАВНЕ, ИМОВИНСКЕ, КАДРОВСКЕ И ОПШТЕ ПОСЛОВЕ || +387 55 205 466

ПОДРУЧНА КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ПОДСЛИВ РИЈЕКЕ ВРБАС - БАЊА ЛУКА || Алеја Светог Саве 16, 78000 Бања Лука || +387 51 215 485 || banjaluka@vodors.org

ПОДРУЧНА КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ПОДСЛИВ РИЈЕКЕ БОСНЕ - ДОБОЈ || Војводе Мишића 22, 74000 Добој || +387 53 200 570 || doboj@vodors.org

ПОДРУЧНА КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ПОДСЛИВ РИЈЕКЕ УНЕ - ПРИЈЕДОР || Алеја Козарског одреда 4, 79101 Приједор || +387 52 240 330 || priedor@vodors.org

ПОДРУЧНА КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ПОДСЛИВ РИЈЕКЕ ДРИНЕ - ЗВОРНИК || Светог Саве 66, 75400 Зворник || +387 56 215 990 || zvonik@vodors.org